

Esimene päev – reede

Autoaken oli pooleldi alla keritud, et ta saaks naist pealt kuulata. Hommikupäikese laigukesed sätendasid rohus kui tulesädemed.

Päike põletas. Nii rohtu kui tema sisemust. Ta oli seal ka varem istunud. Autos, oma teetermosega, täpselt seal – spordihalli taga puude all, kaamerate ja kõigi pilkude eest varjus. Prügiauto käib seal esmaspäeviti. Päevahoiu kasvatajad tulevad oma kärude ja väikeste tuterdavate laste rühmadega kella 9.05 ja 9.17 vahel. Ta polnud neid ise kunagi näinud, kuid väike kaamera, mille ta oli paigaldanud enda taha madalale kõrvalhoonele, oli terve aasta jooksul kõik salvestanud, nii et ta teadis pisimate detailideni, mis seal toimus, hommik hommiku järel. Nüüd oli kaamera maha võetud ja ta oli valmis.

Ta viskas taas pilgu auto armatuurlaua kellale. See näitas 7.47. Tema kõrvalistmel lebas naise toimik. Too käis seal kolmel hommikul nädalas enne tööd. Saabumisaeg võis veidi kõikuda, see oli 6.35 ja 6.40 vahel, kuid ta lahkus spordihallist alati kümme minutit enne kaheksat, et jõuda rattaga Tallerupi kooli tööle vahetult enne tundide algust kuulutatavat kella. Naine polnud möödunud aasta jooksul päevagi haige olnud. Ta oli üles tähendanud, et lapsed viis kooli naise mees, aga naine tõi nad pärastlõunal reeglina ise koju.

Ta libistas näpuga üle naise toimiku. See oli päris mahukas. Spordihalli tagaküljel ei olnud muid kaameraid peale selle, mille ta oli ise paigaldanud. Halli enda kaamerasilm oli suunatud hoone esisele, kuid selle oli ta juba öösel kahjutuks teinud.

7.49. Naine oli kohe saabumas. Ta võttis termosest väikese lonksu. Ta rinnus rõhus.

Toimiku kõrval lebas väike nahkköites siledaks kulunud raamat. Ta silitas selle libedat nahka ja asetaski seejärel raamatu koos toimikuga kindalaekasse teiste kaustade juurde.

Nüüd oli aeg käes. Kohe-kohe pidi naine saabuma ja märkama, et ta jalgratas on kadunud. Ta vaataks ringi. Aeg kuluks. Koolikella helisemiseni jääks vähem kui viis minutit.

Sealt ta tuligi. Ta juuksed olid üles pandud. Kott rippus raskelt üle ta õla, kui ta kergel kõnnakul jalgrattahoidja poole liikus. Mees jälgis teda tahavaatepeeglist ja käivitas auto.

Naine vaatas otsivalt ringi, heitis pilgu oma kellale ja hakkas pooljoostes kooli suunas tõtates autole lähenema.

Mõnuvärin jooksis mehest läbi, kui ta oma näo naise poole pööras.

„Hei,“ ütles ta, kui naine auto juurde jõudis. „Sul paistab kiire olevat, kas soovid küüti?“

*

Nassrini ees surises kaks ekraani. Väljas, Hans Mule tänava vastasküljel, rippus päike kõrgel vanade majade kohal, kuid avatud aknast tuli jahedat õhku.

Naine oli terve öövahetuse arvutis nägusid ja nimesid vahtinud ning tema muslimi taust polnud talle kunagi nii palju tуска valmistanud kui nüüd, pärast politseikooli lõpetamist ja Odensesse tööle asumist.

Nägu näo järel libises üle ekraani, kui ta oma ees laual olevatelt kaartidelt uusi andmeid sisestas. Fyni* politsei kartoteegis oli

---

* Fyn – Taani saar, mille pealinn on Odense. – *Siin ja edaspidi tõlkija märkused.*

sadu araabia juurtega noori ning nende suhete ja viibimiskohtade üle arvestuse pidamine oli pea alati tema ülesanne. See oli okei. Tõesti. Kuid ajapikku sai tal villand, et see ülesanne alati tema lauale maandus. Kas sellepärast, et ta on muslim? Sest ta on kõige noorem? Sest ta pole piisavalt tubli päris uurimistööks? Mõnikord kaasnesid ülesandega sarkastilised, teravmeelsed märkused, näiteks: *jälle midagi uut nõbudelt*. Mingu nad kõik sinna kohta.

Nassrini segas naerulagin ja ta vaatas kiiresti üles Dea Torpi poole. Vanemal kolleegil oli kombeks hääletugevus eriti kõrgeks kruvida, kui läheduses viibis musklis mehi. Haletsusväärne! mõtles Nassrin ärritunult. Reaktiivuurimise osakonnas oli oma 70 töötajat, kuid tema pidi sattuma just siia, viie inimesega kontorisse politseikomissar Torpi juhtimise alla.

Üks koerapatrulli politseinikest oli end Dea laua nurgal kohvitassiga sisse seadnud. Too oli oma läikivad tuhkhallid juuksed valla lasknud, nii et need rippusid üle õlgade. Koerapatrulli politseinik kandis vesti, kuid mitte pintsakut, nii et ta püstoli õlarihm oli näha. Tal oli lai rinnakorv ja nende kahe vahel õhkuv flirt täitis tervet ruumi. Nassrin suunas ärritunult pilgu enda lauale. Oli ilmselge, et Dea ega politseinik ei pidanud oma tööpäevi veetma süngete getogangsterite piltide lõputuid ridu vahtides.

„Siin.“ Nassrin pööras ümber ja vaatas üles Liam Starki poole. Tal oli reaktiivosakonna ülemkomissariga hea suhe ja ta oli kaua unistanud töötamisest isikuvastaste kuritegude osakonnas, kuid ta ei suutnud mõista, miks mees kunagi Dead korrale ei kutsunud, kuigi too oli nende ühise kontori täielikult enda meelevalda võtnud. Mõned vanemad kolleegid kutsusid meest Šotlaseks, kuna tal olid Šoti juured ja ta armastas kodutehtud *baggis*'t, mis pani terve osakonna lahustunud vitamiinitablettide ja lambarasva järele haisema.

„Kas soovid tassi teed?“ jätkas mees ja asetas kriimulise tassi naise lauale kaardikuhja kõrvale. „Kas töö edeneb?“

Nassrin noogutas aeglaselt ja võttis tassi vastu. „Aga ma ei tulnud ju ainult sellise töö pärast reaktiivosakonda tööle,“ ütles ta ja viitas peaga ekraani suunas.

Läks natuke aega, enne kui mees paistis aru saavat, mida Nassrin mõtles. Ta osutas kaartidele. „See siin on uurimistegevuse vundament ja üks meie kõige olulisemaid ülesandeid.“

Nassrin vaatas vargsi mehe poole, kuid tol tundus tōsi taga olevat.

„Kui me hoiame end kursis, kus nad on, ja teame, mida nad teevad, siis oleme alati sammu võrra ees ja saame ennetavalt reageerida... Nii et sa eksid, kui arvad, et see siin pole tähtis.“

Ta oli seda ka varem öelnud, kuid peale Nassrini oli osakonnas ju ka teisi uusi töötajaid. „Kas tead, et nad kutsuvad mind boonusmuslimiks?“

„Kes? Siin meie juures?“

„Ei, mitte siin... väljas, linnas.“ Ta osutas arvutiekraanile. „Nemad seal.“

„Kas see on probleem? Kui sa seal käid?“

Naine raputas pead ja proovis osa ebaõiglustundest alla neelata.

„Ei, probleem on pigem selles, et ma käin harva väljas. Boonus või asi, kui ma päevast päeva ainult siin istun ja ekraani vahin.“ Ta jõi paar kiiret teesõõmu ja jälgis Liami pilku. Tee põletas keelt, kuid nüüd oli ta saanud selle välja öelda.

Dea naeris jälle valjult oma kirjutuslaua taga, kuid see ei paistnud meest segavat. Võib-olla ta ei panegi seda eriti tähele, mõtles Nassrin. Liam ju oligi see, kes Dea Torpi Odensesse tõi, kuigi selle põhjust oli raske mõista.

Nassrin oli Dead guugeldanud ja oli üsna selge, et jao-ülemal *oli* politseis kunagi hiilgeaeg olnud, kuid nüüd liikus ta karjääriredelil seitsmepenikoormasaabastega allapoole. 51-aastane naine oli olnud Kopenhaageni vana mõrvaosakonna

kriminaalpolitseinikuna kõrgel pulgal, kuid siis juhtus midagi, mis sundis teda kolima Gröönimaale, kus ta töötas paar aastat Nuuki politseis. Taani naasis ta politseikomissarina ja tema töö Fyni politseis oli tipust üsna kaugel. Nassrinile tundus see märkimisväärse allakäiguna. „Ma lihtsalt kujutasin ette midagi muud,“ pehmendas ta öeldut.

Liam oli end sirgu ajanud ja üle tema lauba jooksis korts, kui ta naist mõtlikult piidles. „Sain aru, Nassrin. Ma mõistan, mida sa räägid, kuid sa oled ju nooremispektorina oma esimesel töökohal üsna hõivatud, nii et...“ Ta vaatas sõbralikult naisele otsa. „Küll me sind ka uurijana välitööle saadame, luban seda, kuid varu enne veidi kannatust!“ Dea ja koerajuht olid laua juures naermise lõpetanud ja püsti tõusnud. Kontorisse oli ilmunud üks mees. Ta nägu oli pinges ja kahvatu ja temaga oli kaasas vastuvõtutöötaja, kes teatas, et mees oli tulnud oma naist tagaotsitavaks kuulutama.

*

„Mida paganat!“ pomises Liam omaette.

„Kas tunned teda?“ küsis Nassrin ta selja taga. Liam noogutas. „See on Claus, mu poja treener Tommerupi veepalliklubis.“

Dea oli teel mehe juurde. Too vaatas otsivalt ringi, kuni ta pilk sattus Liamile.

„See on Charlotte!“ ütles ta nii kõvasti, et hääl pooltühjas kontoriruumis vastu kaikus. „Ta on kadunud. Ma arvan, et temaga on midagi juhtunud. Ta oleks pidanud lapsed ära tooma, kuid ta ei ilmunud kohale ja sa tead, et ta ei jäta Oliveri kunagi lastehoidu üle aja. Temaga on juhtunud õnnetus või kuritegu.“ Ta püüdis täita vaikust, mis oli tema ümber tekkinud.

Dea pöördus Liami poole, too noogutas naisele ja lasi jaoülemal rääkimise enda peale võtta. „See olin mina, kellega te telefonis rääkisite,“ alustas Dea ja kogus oma juuksed kiiresti

hobusesabasse. „Nagu ma üritasin telefonis selgitada, pole meil kahjuks ressursse, et kogu maa ja taevas läbi otsida, sellepärast et teie abikaasa on paar tundi ära olnud. Ta on täiskasvanud naine ja põhjuseid võib olla mustmiljon...“

„Asi pole ju selles, et ta on lihtsalt paar tundi ära olnud, pagana päralt,“ lõikas Claus vihaselt vahele. „Ta on kadunud, keegi on talle midagi teinud. Ma üritasin seda ka telefonis selgitada, aga te ju ei kuula. Ma poleks ju siia tulnud, kui poleks kindel, et midagi on valesti. Ta on kadunud.“

„Kas te ei tahaks istuda?“ küsis naine, osutades kirjutuslaua otsas seisvale toolile. Kuid mees jätkas nüüd juba Liami suunas, sirutades oma mobiiltelefoni tolle poole.

„Olin just poisid pärast trenni riietusruumi saatnud, kui avastasin lasteaiast tulnud kõned,“ rääkis ta vastamata kõnede nimekirja ja sõnumeid palavikuliselt läbi lapates. „Ta ei lülitaks iialgi oma mobiiltelefoni välja. Ma ei saa temaga ühendust.“ Mehe hääl oli kare ja ta rääkis närviliste tõugetega. „Ta ei läinud lastele järele. Sa tead ju, et teispäeviti ja reedeti treenin ma alati poisse ja nendel päevadel toob Charlotte Cille ja Oliveri ära. Kontrollisin oma meile ja Messengeri, kuid ta ei ole jätnud mingit teadet, et ta ei saa neile järele minna.“

Liam võttis mehel käsivarrest kinni ja juhtis ta akna all seisvate tugitoolide juurde. „Kas tahad klaasi vett?“

Claus lükkas ta käega eemale. „Ei, ma tahan, et te aitate mul mu naise üles leida.“

Dea tuli nende juurde ja ühines vestlusega. „Millal ta teie arvates täpselt kadus?“ küsis ta, tõmbas ühe tooli lähemale ja istus mehe vastu.

Claus pöördus naise poole, nagu oleks too teda solvanguga üle valanud.

„Kuidas ma saaksin seda teada?“ hüüatas ta. „Ta on kadunud. Ta ei läinud lastele järele ja selgus, et ta ei ilmunud täna

hommikul üldse tööle. Nii et selleks ajaks oli ta igal juhul kadunud.“

Liam istus teisele toolile. „Mõtleme kõik järjekorras läbi,“ pakkus ta. „Sa ütlesid, et ta ei ilmunud täna hommikul tööle. Kus ta nüüd töötaski, kas Tommerupis õpetajana?“

Claus noogutas. „Tallerupi koolis,“ ütles ta. „Enne teie juurde sõitmist helistasin ühele tema kolleegile, kes ütles, et ka nemad pole temast midagi kuulnud. Ta pole teatanud, et on haigeks jäänud, ta on lihtsalt kadunud. Nad pidid tema tundideks asendajad leidma. Ka kooli kantselei on nähtavasti püüdnud teda kätte saada.“

Liam ulatas talle klaasi vett ja see loksus, kui Claus selle eemalolevalt väikesele lauale asetatas.

„Rääkisin ka mitme tema sõbrannaga,“ jätkas ta, „aga nemadki pole temast midagi kuulnud. Te peate otsingu käivitama. Võib-olla on ta surnud!“ Ta hakkas end taas üles kütma.

„Mis paneb teid arvama, et ta surnud on?“ küsis Dea teravalt. Mees vaatas teda sünge pilguga. „Nii lasteaiast kui lastehoiust helistati korduvalt, sest Charlotte ei läinud sulgemise ajaks lastele järele. Nüüd viis Tommerupi pastor Beate lapsed oma koju pastoraati, sest ta pidi nagunii oma tütre ära tooma.“

Claus pöördus Liami poole, justkui eeldades, et too teda mõistab. „Mu naine ei unustaks mitte iialgi lastele järele minna.“

„Kas võib olla, et teie unustasite, et olite kokku leppinud, et pidite täna ise lapsed ära tooma?“ küsis Dea. „Või kas ta võis kellegi teisega kokku leppida, et too lastele järele läheks?“

Claus kummardus naise poole. „Meie kolmeaastane poeg sündis Downi sündroomiga. Küllap mõistate, et ükski ema ei jäta niisama lihtsalt omapäi last, kes on nii sõltuv kindlatest rutiinidest ja tuttavatest nägudest. Ta ei teeks seda iialgi. Käime neil alati ise järel. Meie tütar on vaid viieaastane. Saate ju aru, et temaga peab olema midagi juhtunud.“ Mehe süüdistused ja

etteheited pörkusid Dealt tagasi. Dea kummardus mehe poole ja küsis, millal too ise viimati oma naist nägi.

Claus vajus veidi kühmu. Liam vaatles teda ja salvestas mällu meeletehte, mis jooksis sügava kortsunaga üle mehe sileda lauba. Pruunid juuksed olid tahapoole lükatud, kuid langesid laubale, sest mees tõmbas pidevalt närviliselt käega läbi juuste. Liam teadis, et Laurseni paar elas Tommerupis Buchwaldi tänaval. Ta teadis Charlottet veepalliklubi seltskondlikelt koosviibimistelt, kuid tal polnud õrna aimugi, milline oli nende omavaheline suhe või kellega nad läbi käisid.

„Nägin teda viimati täna hommikul. Pool seitse, kui ta lahkus, et trenni minna. Ta käib kolm korda nädalas Tommerupi spordihallis Fin Formis*. Tal olid vahetusriided kaasas. Pärast trenni käib ta seal duši all ja läheb otse tööle. Lahkudes ütles ta, et käib koju tulles poest läbi, enne kui lastele järele läheb.“ Mees peitis oma näo käte vahele. Oli selgesti näha, kuidas ta pingutas, et rahu säilitada.

Liam uuris teda. Jälgis käeliigutusi, registreeris silmade võbelust, kui mees rahutult käega läbi juuste tõmbas. Ta püüdis leida märki süütundest või valetamisest, kuid nägi pigem meeletehteid ja hirmu.

„Ta käis hommikul spordihallis trennis. Rääkisin sõbrannaga, kellega ta koos treenib. Kõik oli nagu tavaliselt. Nad läksid pärast trenni lahku ja sealt oli Charlottel vaid paarsada meetrit rattaga kooli tööle sõita.“ Ta vaatas kivistunult Deale otsa, justkui oma varasemat viha kahetsedes. „Seda pole kunagi varem juhtunud... Mitte kunagi. Sellepärast teangi, et midagi on valesti. Et midagi on juhtunud!“

„Aga seda juhtub ju üsna sageli, et inimesed kaovad,“ ütles Liam. „Ja pea alati juhtub nii, et kadunud isik ilmub iseenesest jälle välja.“

---

* Fin Form – spordiklubide kett Taanis

„Charlotte ei teeks seda kunagi meie lastele. See on see, mida ma teile räägin, põrgu päralt! Sa oled neid ju näinud, kas pole? Oliveril on Downi sündroom... Sina peaksid ju teadma, et see pole üldse tema moodi?“

„Ma ei tunne ju Charlottet kuigi hästi, Claus.“

„Seda küll, aga peate ometi mõistma, et siin on midagi täiesti valesti.“ Claus naaldus ettepoole ja peitis näo kättesse. „Mu naine on langenud kuriteo ohvriks ja te peate mind aitama.“

„Ka meie tahame aidata,“ ütles Dea kiiresti, „kuid kas lisaks selle, et te ei tea, kus ta olla võiks, on veel midagi, mis paneb teid uskuma, et tegemist võiks olla kuritööga?“

„Siin *om* tegemist kuritööga!“ Claus ajas end järsult sirgu ja hakkas sõrmedel loetlema: „Tema mobiil on tumm ja siis veel ta jalgratas. Ta pidi sellega tööle sõitma, kuid leidsime selle spordihalli juurest prügikasti tagant.“

„Meie?“ katkestas Liam.

„Või jah, pastori abikaasa Peter leidis selle. Ma ei usu, et see seal oli, kui ma spordihallist välja tulin, sest kui ma pärast trenni kõik saabunud sõnumid avastasin, otsisin ka ise. Loomulikult kiirustasin koju, et näha, kas ta on seal. Mõtlesin, et ta võis olla kodus teadvuse kaotanud. Või et tal hakkas halb ja ta läks koju. Kujutasin ette, kuidas ta lamab abituna kusagil majas, võimetu abi kutsuma.“ Mehe silmad hakkasid läikima, kui ta rääkis, et lastel lubati pastori ja tolle elukaaslase Peteri juurde öhtusöögile jääda. „Ma arvan, et ta ratas pandi sinna pärast seda, kui olin spordihalli juurest lahkunud.“

„Kas ta ise ei võinud seda sinna panna?“ küsis Liam.

„Miks ta pidi oma ratta konteineri taha panema ja siis lihtsalt ära kaduma?“ pareeris Claus rahutult toolil niheledes.

„Põhjuseid võib olla palju. Võib-olla on ta selle vahepeal ära toonud, kuni sina siin istusid.“

„Peter lukustas selle oma autos olnud lukuga.“

Liam kergitas kulme. „Pastori mees?“

„Jah, tema tõi mind ka siia teie juurde. Ta läks juba tagasi, sest lapsed on ju nende pool.“

„Kui Charlotte leiab oma ratta võõra lukuga, siis helistab ta igal juhul,“ ütles Dea kuivalt.

Liam kõhatas. „Mu kolleegil on õigus,“ ütles ta. „Meil on vaja natuke rohkem infot, mis viitaks Charlotte kadumisele, enne kui saame ametliku otsingu käivitada. Kuid igal juhul võtame su pöördumist tõsiselt. Loomulikult teeme seda. Me alustame menetlust sissekandega, et teatasid tema kadumisest.“

„Mõistan hästi, kui see, mida ma praegu ütlen, võib teie olukorras veidi karm tunduda, aga kui tegemist oleks lapsega, paneksime masinavärgi viivitamatult tööle. Käesoleval juhul on aga tegemist täiskasvanud inimesega. Pead veidi kannatust varuma ja andma oma naisele võimaluse ise koju naasta,“ ütles Dea.

Liam noogutas, ta oli sama meelt ja tundis teatud mõttes kergendust, et just Dea oma otsekohesel viisil Clausile reaalselt asjade käiku serveeris. „Ta ilmub kindlasti taas välja,“ nõustus ta. „Ja kui Charlotte täna õhtul või öösel koju ei tule, käivitame homme otsingu.“

Liam ja Dea tõusid püsti ning Claus tegi vastumeelselt sedasama.

„Aga öeldakse ju, et inimröövi puhul tuleb kiiresti tegutseda ja et esimesed 24 tundi on kuritöö puhul kõige olulisemad?“ Ta silmad hakkasid jälle läikima ja ta põimis pettunult käed kokku. Nende vahele langes vaikus, kuna keegi ei vastanud. Siis raputas Claus alistunult pead, pistis käe taskusse ja tõmbas sealt välja kortsunud paberilehe. „Kui kuulete midagi, mis võib kuidagi Charlottega seotud olla, helistage mulle palun. Kui teile teatatakse õnnetusest, teadvuseta inimesest. Millest iganes. Siis helistage. Ka öösel.“

Ta silus paberilipiku sirgeks ja kirjutas sellele oma mobiil-telefoni numbri. Ta ulatas selle Deale ning pöördus seejärel Liami poole. „Sul on mu number, ka sina lihtsalt helista.“

Dea tahtis sedeli kokku voltida, kuid peatus, nähes selle tagaküljele trükitud teksti:

Tõesti, Jumal ei andesta, kui austatakse teisi jumalusi tema kõrval. Kuid ta andestab, kellele tabab, kõik peale selle. Sest see, kes usub teistesse jumalatesse Jumala kõrval, on eksinud kaugele.*

„Mis see siin on?“ küsis ta uudishimulikult, näidates teksti juba ukse poole liikuvale Clausile. Too pööras ümber ja tuli tagasi.

„Charlotte on religiooniõpetaja. See sedel lebas meie välis-ukse ees trepil, küllap see kukkus tal lahkudes kotist välja.“

„Kas sul Charlottest pilti on?“ küsis Dea. „Siis saame selle teistesse politseiringkondadesse laiali saata, kui juhtub, et peame ta homme tagaotsitavaks kuulutama.“

Claus noogutas ja näitas oma mobiili. „Ma ütlen tavaliselt, et ta näeb välja nagu Mia Lyhne**.“

„Mia Lyhne?“ kordas Dea ja vaatas uudishimulikult väikest ekraanipilti. „Jah, tõsi!“

Nad seisid veidi vaikides. Liamil oli äkki raske meest lihtsalt uksest välja saata. Nad olid teineteist tundnud kõik need aastad, kui ta poeg veepalli mängis. Mitte et nad oleksid olnud lähedased, kuid siiski piisavalt lähedased, et tunda end seotuna – justkui ühe meeskonna liikmed. „Kus lapsed praegu on, kas ikka pastori juures?“ küsis ta ja heitis kiire pilgu kellale. Tal oli mehest kahju.

---

* Koraani 4. suura, 116. salm. – *Siin ja edaspidi on koraani psalmide pubul kasutatud Haljand Udami koraanitõlget, AS Bit 2007.*

** Mia Lyhne – Taani näitleja

Liam ise oleks samamoodi reageerinud, kui tema naine Helene oleks ootamatult kadunud, nii et ta mõistis väga hästi mehe muret ja näriivat hirmu.

„Beate pakkus, et nad võivad tema juures ööbida, kui ma hilja peale jään, aga kui te täna õhtul nagunii midagi teha ei taha, võin ma samahästi sinna sõita ja nad ära tuua.“

„Ma võin su sinna sõidutada,“ ütles seepeale Liam.

„Praegu?“ üllatus Claus, kuid klammerdus siis kõvasti ölekõrre külge. „Aitäh, see sobiks mulle hästi. Peter on ju juba koju läinud.“

Liam tundis kohe Dea pilku, kuid eiras tole vastumeelsust alustada otsinguid enne ööpäeva möödumist. Säärased pilgud tuletasid talle pidevalt meelde, et naisel on mõrvadetektiivina temast rohkem kogemusi. Seevastu polnud Deal kohalikus kogukonnas suhteid, mis talle midagi tähendanuks. Oli selge, et tagasisõiduks küüti pakkuda oli natuke nagu plaaster haavale, sest tegelikult oli Claus lootnud, et politsei saadab välja kriminalistid ja jäljekoerad. Samas tahtis Liam ka pastoriga rääkida ja kuulda, kas tema tõlgendab juhtunut samamoodi.

Auto poole minnes kõndis Liam Clausist paar sammu tagapool. Treener sammus kühmus selja ja längus õlgadega, käed lohvakate treeningpükste taskutes. Kui see on kuritegu, mõtles Liam, siis võib Claus vabalt olla oma naise kadumise taga ja seda versiooni hakataks esimesena uurima, kui Charlotte õhtul või öösel välja ei ilmu. Ta võetakse karmilt ette. Talle polnud see osa tööst kunagi õieti meeldinud. Inimesed on hirmul ja teadmatuses ja siis pole tegelikult vahet, kas Charlotte ripsutab kohaliku sepaga tiiba või on Bahamale reisinud: kõige hullem on teadmatus.

Ta keris mõttes aja tagasi hetkeni, mil Claus kontorisse sisenes. Meenutas rahutust ja meeleheidet treeneri hääles. Innukust kaasata politsei, et keegi ei saaks teda hiljem süüdistada, et ta oma naisele abi kutsumisega venitas. Kuid oli ka võimalus, et Clausi

hirm on õigustatud, mõtles ta autosse istudes. Et Charlottega oli midagi juhtunud, et ta on langenud kuriteo ohvriks ning tema ja Dea kahetsevad peagi, et nad kohe kõiki purjesid ei heisanud.

*

Beate valas parajasti vett suurde klaaskannu, kui nägi autot pastoraadi sissesõiduteele sõitmas. Ta kissitas veidi silmi ja silmas siis autos Cecilie ja Oliveri isa. Ta kiirustas uksest välja, et saabujad koputada ei jõuaks. Halbade uudiste korral tahtis ta neid kuulda enne, kui lapsed jõuavad tulijale vastu tormata.

„Tere, Claus!“ ütles Beate suurt välisust avades murelikult. „Meil oli tore, aga Charlottega on küll hull lugu, mida politsei ütles?“

„Liam on politseist,“ ütles Claus ja noogutas Liam poolle, kes seisis tema kõrval. „Nad ei tee praegu veel eriti midagi.“

„Liam Stark,“ ütles Liam kätt ulatades. „Odense ülemkomissar.“

„Minu nimi on Beate,“ ütles naine Liam kätt surudes. „Ma olen siin linnas pastor, Clausi ja minu tüdrukud käivad samas lasteaias.“

„Meie Clausiga tunneme teineteist veepalli kaudu,“ ütles Liam naeratades. „Claus treenib mu poega.“

Beate noogutas. Samal hetkel avanes elutoa uks ning Cecilie jooksis isa juurde ja haaras tal jalge ümbert kinni.

„Tule sisse, isa, me sööme kotlette!“

„Me hakkame just õhtust sööma,“ ütles Beate vabandavalt. „Lapsed olid näljased ja... Te võite meiega koos süüa, kui sobib?“

„Jah, tule, isa,“ ütles Cecilie ja tiris teda kaasa.

„Nad ei tea, et nende ema on kadunud,“ ütles Beate Liamile, „ütlesime Peteriga neile lihtsalt, et Charlotte jääb kauemaks kooli, kuigi Claus ütles, et ta pole seal täna käinud; see pole ju tegelikult meie ülesanne, eks?“

„Kindlasti mitte,“ ütles Liam kiiresti. „Hea, et lisaks teistele ei pea lapsed muretsema.“

Beate noogutas. Talle meeldis punapäise politseiniku soe pilk. Temas oli midagi. Need veidi sasitud juuksed ja punane habe. Ta tundis end temaga turvaliselt. „Kas te arvate, et Charlottega on midagi juhtunud?“

„Seda on praegu võimatu öelda, aga ma tulingi tegelikult teilt küsima, mida teie sellest asjast arvate?“

„Ma ei tunne neid väga hästi,“ ütles Beate. „Peamiselt lasteaia- ja mujalt, meie linn on ju nii väike.“

„Kas teate, kas Charlotte ja Claus on kunagi varem oma lastele liiga hilja järele läinud või kas Charlotte on varem ära kadunud?“

„Ei, sellist muljet pole ta jätnud. Üldse mitte, kui aus olla.“

„Claus ütles enne, et teie mees leidis Charlotte ratta spordihali tagant ja pani selle lukuga kinni? Kas teate, mida ta seal tegi?“

„Jah, ta sõitis sinna, et veidi ringi vaadata, sest Claus oli täiesti endast väljas, ja siis tundis ta Charlotte ratta ära, sest me kohtume temaga nii tihti lasteaia juures... Selle värvi järgi on seda lihtne ära tunda.“ Naine naeratas.

„Ja siis ta pani sellele oma luku?“

„See on nii Peteri moodi. Jalgratas ei olnud lukustatud ja ta ei saanud seda lubada: ta on pärit Aarhusi linnast, mitte sellisest väikesest kolkast kui see siin.“

„Aitäh, ka meie soovitame alati ratta lukustada, kuid tavaliselt ainult enda oma.“

Naine tabas ta pilgus sõbraliku tögamise.

Peter tuli esikusse ja vaatas Liamile tõsiselt otsa. „Ma kuulsin, et rääkisite rattast.“ Ta tervitas Liamit ja tutvustas end.

„Me rääkisime lihtsalt, et sa panid sellele luku.“ Beate püüdis Peteri pilku. Mehe kiilas pealagi säras valguses.

„Jah, see oli võib-olla veidi rumal tegu,“ ütles Peter, „aga puhas refleks, kui oled suuremast linnast pärit.“

„Kas te märkasite seal midagi?“ küsis Liam sõbralikult naeratades.

„Ei midagi peale selle, et oli imelik, et ratas oli spordihalli taga. Keegi ei paneks seda sinna.“

„Ja te läksite sinna, et Clausi otsimisel aidata?“

„Jah.“ Peter noogutas. „Muide, mul oli kunagi üks ülikoolikaaslane, kes ühel hommikul lihtsalt võttis ratta ja sõitis Berliini,“ jätkas ta rõõmsama häälega.

„Berliini?“ kordas Liam ja vaatas teda imestunult.

„Charlotte ei sõitnud Berliini, Peter,“ sekkus Beate ärritunult. „Tema ratas seisab ju siiamaani seal!“

„Ei, ei,“ ütles Peter kiiresti ja tõmbus veidi kühmu. „Mõtlesin lihtsalt seda, et inimestel võib äkitselt mingi selline mõte tulla... ja täna hommikul oli ju ilus ilm. Ma lihtsalt loodan, et ta ilmub varsti jälle välja.“

„Jah, loodame seda,“ ütles Liam kiiresti ja jättis hüvasti. Beate järgnes talle hooviplatsile. Nad peavad lootust hoidma, mõtles naine ning heitis pilgu pastoraati ümbritsevate põõsaste ja puude vahele. Varjud tundusid tumedamad. Temast paremal kostis sahinat, justkui oleks keegi tema hooviplatsi kiviklibul kõlavate sammude peale jugapuu taha varjunud.

*

Liam kiikas Odense reaktiivosakonnast naastes kontorisse sisse. Kunagi kutsuti seda isikuvastaste kuritegude osakonnaks nagu pea igal pool mujal üle riigi, kuid mingi visionääridest tarkpeade seltskond oli tulnud mõttele, et proaktiiv- ja reaktiivosakond kõlavad eesmärgipärasemalt. Ta naeratas Deale ja Nassrinile, kes olid veel ainsana kontoris jäänud. „Istute ikka veel siin?“

„Ma tegelikult mõtlesin just jooksma minna,“ ütles Dea, ja vaatas arvutiekraani allosas olevat kella. „Ja seejärel koju Netflixi seltsi.“ Ta kõhkles hetke. „Kuidas selle Tommerupi mehega läks?“

„Ma ei oskagi öelda,“ ütles Liam. „Claus tundub omadega täitsa läbi, naise ratas oli maha jäetud ning pastor ja spordihalli inimesed ei andnud kuidagi mõista, et ta tavaliselt kuhugi hiljaks jääks või ära kaoks.“

„Nii et sa jõudsid ikkagi juba täna selles natuke kaevata?“

„Naine on ju kadunud ja kui ma juba seal olin...“

„Kellega ta küll ringi aeleda võib?“ hüüatas Dea ja vaatas Nassrini poole.

Liam ignoreeris teda. Alati, kui Dea midagi sellist ütles, kõlas see nii hämmastavalt kopenhaagenlikult.

Liam läks Nassrini juurde ja näitas talle Clausi jäetud telefoninumbriga sedeli tagakülge. „Kas see tekst ütleb sulle midagi: *Tõesti, Jumal ei andesta, kui austatakse teisi jumalusi tema kõrval. Kuid ta andestab, kellele tahab, kõik peale selle. Sest see, kes usub teistesse jumalatesse Jumala kõrval, on eksinud kaugele?*“

„Ei,“ vastas Nassrin demonstratiivse huvipuudusega.

„Mitte midagi?“ Nüüd oli Dea see, kes vestlusse sekkus. „See käib ju Allahi kohta, see on ju sinu valdkond.“

Nassrin raputas pead ja vaatas kangekaelselt oma ekraani.

Liam teadis, et Nassrin oli läbi elanud põrguliku põgenemise Süüriast ja näinud suurt vaeva, et taani keel selgeks saada ja hari-dus omandada. Päeval, kui Nassrin oma politseitunnistuse kätte sai, oli ta Liamile rääkinud oma keerulisest teest politseinikuks ja Taani ühiskonna liikmeks, nii et mees oli teadlik vastupanust, mida ta oli kogunud põhjusel, et oli noor, naine ja pagulane. Ta teadis hästi, et Dea märkus tegi haiget. „Kas kõik on korras, Nass?“ küsis Liam vaikselt.

Nassrin noogutas kibestunult, vahtides endiselt kangelt oma ekraani. „Kuule, mine tänaseks koju,“ jätkas mees. „Tee endale

mõnus õhtu. Ülejäänud kaartide sisestamine võib oodata. Mis sa arvad?“

Nassrin võttis ta sõnasabast kinni, tõusis kohe püsti ja hakkas arvutit välja lülitama. Asju pakkides ja kontorist lahkudes vältis ta Dea poole vaatamist.

Pärast Nassrini lahkumist läks Liam Dea laua juurde. „Ma helistan homme Clausile ja kui Charlotte pole ikka veel koju tulnud, lähen uuesti sinna.“

„Jah, homme on hoopis teine asi, kui ta tõesti endiselt kadunud on,“ ütles Dea ja tõmbas spordikotist välja paari rohelisi jooksujalatsid.

*

Õhk voolas väikese sügavsinise Fiat 500C lahtise katuse kaudu sisse. Nassrin sõitis sageli ringiga koju, kui tal tööl kõigest villand sai. Ta teadis, et Liam andis endast parima, kuid Deaga oli tal pingeline suhe. Dea oli õel. Õel kõigiga, välja arvatud meestega, kellele ta meeldida tahtis.

Nassrin surus jõuliselt gaasipedaalile ja juhtis auto kindlalt läbi sujuva kurvi. Ta oli selle auto ostnud lahtikäiva katuse tõttu, aga juba samal päeval oli talle kohale jõudnud, et väikesel Fiatil oli ka turbo, mida sai sisse ja välja lülitada ning päevadel, mil tal oli vaja oma pahameelt välja valada, lülitas ta turbo sisse ja lasi ohtralt tuult juustesse.

Ta keeras auto oma onude sissesõiduteele, vajutas nuppu ja katus libises taas autole peale. Onude maja oli suur. Neil oli ruumi vaja, sest kui nad pool inimpõlve tagasi siia maale saabusid, olid neil raamatumäed kaasas.

Väljast ei paistnud maja antikvariaadi moodi ja onud ei teinud klientide meelitamiseks mitte midagi, kuid vahel harva saabus kusagilt maailmast nende juurde kliente mingit kindlat raamatut

ostma. Mõnikord sai tehing läbi minutitega, aga teinekord, kui külaline kõigepealt onude raamatulabürinti ära eksis, võis see võtta päevi.

Kõigepealt tundis Nassrin tolmulõhna, seejärel tabas teda onu Aldari soe suudlus otsaesisele.

„Mu tüdruk, sa jõudsidki koju.“

„Jah.“ Nassrin sulges silmad ning nautis rahu ja koduseid lõhnu. Aldar ütles sageli, et suurem osa raamatutes leiduvast tolmust pärineb Damaskusest, sest paljusid raamatuid ei olnud pärast seal elamist avatud.

„Kuidas su päev läks?“ jätkas Aldar üle prilliservade vennatütrelle otsa vaadates. Tal oli ühes käes kaks vana raamatut ja väljast tulvav valgus mängis nende läikivatel nahkköidetel.

Nassrin kehitas õlgu. „Mul pole tahtmist tööd teie juurde kaasa võtta.“

„Ma tean, aga sina tead ju ka, et ma küsin seda alati, sest siin võib kõigest rääkida, eks?“ Aldar vaatas arvukate riulite ja raamatuvirnade vahel ringi. „Kas tunned mu venna küpsetatud baklava lõhna?“

Nassrin vaatas naeratades onule otsa. Ta mäletas veel aega, kui mehe tihedad juuksed ja habe olid olnud süsimustad. Nüüd olid need hallid. Peaaegu valged.

„Mis sind vaevab, mu tüdruk?“ proovis mees uuesti. Nassrin kehitas õlgu. „Ma olen lihtsalt väsinud olemast *too muslim...*“

Mees noogutas aeglaselt ja vaatas talle mõistvalt otsa. „Mul sai sellest villand juba 50 aastat tagasi. Aga sa ei tohi lasta end sellest heidutada, sest siis saab sinust lõpuks lihtsalt tolmunud vana narr nagu mina.“

Need sõnad panid Nassrini naeratama ja mees pilgutas talle silma.

„Nassrin!“

Naine pöördus teise onu poole, kes oli trepile ilmunud, juuksed pulstunud ja põll ümber piha.

„Kas sa tood meile kooki?“ hüüatas Aldar rõõmsa ootusega.

„Ei, te peate ise üles tulema,“ ütles Hayyan. „Ma panin selle just lauale, piparmünditeed on ka.“

„See lõhnab siiani välja,“ lausus Nassrin ja kallistas teda. Hayyan noogutas ja väänles häbelikult ta embusest välja. „Mida te teete?“

„Me räägime sellest, et meist on saanud kaks vana narri oma raamatukuhjade vahel,“ ütles Aldar venna õlast kinni haarates. „Sa tead neid kõiki peast. Kas pole tõsi?“

„Mnjaa.“ Hayyan naeratas häbelikult. „Mitte kõiki...“

„Suura 112, 1.–4. värss,“ meelitas Aldar.

Hayyan näris mõtlikult huult, kuid pilgutask siis vennale silma. „Tema on ainus Jumal, igavene Jumal, ta ei ole sigitanud ega sündinud ja väes ei ole talle võrdset.“

„No näed,“ naeris Aldar oma vanema venna üle uhkust tundes. Nende vanusevahe oli kaks aastat ja Nassrini jaoks olid nad lahutamatud. Nad kuulusid kokku, tal oli raske ette kujutada üht ilma teiseta. „Ma ju ütlesin!“ See kõlas, nagu nad oleksid just midagi võitnud, millegagi kolmekesi koos hakkama saanud. Hayyan hakkas teisi trepi poole utsitama. „Lähme üles ja paneme su onu magustoitu hamba alla.“

Nassrin naeratas ja järgnes neile, mõeldes värsile, mille Liam oli ette lugenud. Tal polnud vaja Hayyanilt küsida, ta teadis juba, et see oli koraanist. Aga kui ta kolleegid isegi ei vaevunud teksti otsima, ei vaevunud ka tema aitama. Tal polnud vajadust olla nende boonumuslim, kes on iga kord valmis abi pakkuma, kui nende ette satub midagi, mis vähegi Lähis-Ida järele lõhnab.